MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR.
MARSEANN FARRUGIA

Seduta tat-12 ta' Novembru, 2012

Numru. 82/2010

Il-Pulizija
(Spettur Jesmond J Borg)

vs.

Martin Cachia

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra Martin Cachia ta’ 27 sena, iben Joseph u Josephine nee’ Bartolo, mwieled Pieta fis-7 ta’ Novembru 1981 u residenti 2, Triq il-Punent, Naxxar, ID 610181 (M).

Akkuzat talli f’dawn il-Gzejjer nhar is-16 ta’ Awwissu 2009 kif ukoll f’dawn l-ahhar sentejn, f’hinijiet differenti u fi bnadi ohra f’Malta:

a) kellu fil-pussess tieghu r-raza mehuda mill-pjanta cananbis jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bhala bazi din ir-raza u dan bi ksur tal-Artikolu 8(a) tal-Kap 101 tal-Ligijiet ta' Malta;
b) kellu fil-pussess tieghu d-droga eroina specifikata fl-Ewwel Skeda tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta meta ma kienx fil-pussess ta' awtorizzazzjoni ghall-importazzjoni jew ghall-esportazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skond id-disposizzjonijiet tar-4 u s-6 Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kienx bil-licenzja jew xort'ohra awtorizzat li jimmanifattura, jew li jforni d-droga msemmija u meta ma kienx b'xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta' Malta li jkollu d-droga msemmija fil-pussess tieghu u naqas milli jipprova li d-droga msemmija giet fornuta lilu ghall-uzu tieghu skond ir-ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli tal-1939 dwar il-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (GN 292/1939) kif sussegwentement emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi Kap 101 tal-Ligijiet ta' Malta,
c) U iktar talli kiser il-kundizzjoni imposta mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) preseduta mill-Magistrat Dr D Clarke LL.D. nhar it-30 ta' Marzu 2007, liema sentenza saret definittiva u ma tistax tigi mibdula.

Il-Qorti giet mitluba li f'kaz ta' htija, barra milli tapplika l-piena stabbilita skond il-ligi, tordna lill-imputat ihallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti skond l-Artikolu 533(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Wara li rat l-atti kollha tal-kaz u d-dokumenti ezebiti, inkluz l-ordni tal-Avukat Generali bis-sahha tas-subartikolu tnejn (2) tal-Artikolu 22 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101) sabiex din il-kawza tinstema' minn din il-Qorti bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali.

Wara li semghet ix-xhieda.

Wara li rat illi fis-seduta tas-26 ta' Jannar 2011, l-imputat irregistra ammissjoni, liema ammissjoni giet ikkonfermata mill-istess imputat wara li l-Qorti a tenur tal-Artikolu 453(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta avzatu bil-konsegwenzi

legali ta' dik l-ammissjoni, u ikkoncedietlu zmien bizzejjed biex jerga' jikkonsidra t-twegiba tieghu u jerga' lura minnha;

Wara li rat in-nota tal-Ufficjal Prosekutur tat-28 ta' Frar 2011 li biha esebixxa kopja tas-sentenza ta' din il-Qorti diversament preseduta tat-30 ta' Marzu 2007;

Wara li semghet it-trattazzjoni finali tal-partijiet u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-seduta ta' tas-7 ta' Novembru 2012.

Wara li rat li fis-seduta tas-7 ta' Novembru 2012, din il-Qorti is-sospenzjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza sabiex tikkonferma li d-difiza kienet a konoxxjenza tas-sentenza esebita mill-ufficjal prosekutur tat-30 ta' Marzu 2007 permezz ta' nota fit-28 ta' Frar 2011.

Wara li l-avukat difensur tal-imptuat kkonferma li l-visto u l-firma fuq in-nota hawn fuq imsemmija huma tieghu.

Wara li l-Qorti stiednet lill-partijiet biex jaghmlu sottomissjonijiet taghhom dwar ksur tal-kundizzjoni tal-liberta kundizzjonata u l-partijiet trattaw il-kwistjoni tal-ksur tal-liberta kundizzjonata u l-kawza giet differita ghas-sentenza llum.

Htija

Illi mill-provi migjuba u mill-ammissjoni tal-imputat stess, il-Qorti issib lill-imputat hati ta' l-ewwel zewg imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu u cioe dik tal-pussess semplici ta' raza tal-cannabis u d-droga eroina.

Illi ghalkemm it-tielet imputazzjoni – dik ta' ksur ta' ordni ta' liberta kundizzjonata, din tirrizulta mis-sentenza esebita mill-prosekuzzjoni bhala Dok A, moghtija minn din il-Qorti diversament preseduta fit-30 ta' Marzu 2007, fl-ismijiet 'Pulizija vs Pierre Muscat, Martin Cachia u Christian Sciberras.' Illi l-konnotati relevanti ta' l-imputat odjern jaqblu perfettament ma dak tal-hati Martin Cachia

f'dik is-sentenza. F'dik is-sentenza il-Qorti kienet lliberat lill-hatjin bil-kundizzjoni li ma jaghmlux reat iehor fi zmien tliet snin mid-data tas-sentenza - cioe 30 ta' Marzu 2007. L-ewwel zewg reati fil-proceduri odjerni gew kommessi fis-16 ta' Awwissu 2009 u fis-sentejn ta' qabel u ghalhekk gew kommessi matul il-perjodu operattiv tal-liberta' kundizzjonata.

Piena

Kunsiderazzjonijiet dwar il-piena tal-ewwel u t-tieni imputazzjoni

Illi dwar il-piena ghall-ewwel u t-tieni imputazzjoni fil-proceduri odjerni, il-Qorti hadet in konsiderazzjoni il-fatt li huwa ikkoopera mal-pulizija, li rregistra ammissjoni bikrija ghal dawn l-ewwel zewg imputazzjonijiet u li l-fedina penali tal-imputat mhix allarmanti.

Kunsiderazzjonijiet dwar il-Piena tat-Tielet Imputazzjoni

Fit-tielet imputazzjoni – li giet ppruvata kif fuq nghad – l-imputat instab hati li kiser kundizzjoni imposta mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) diversament preseduta moghtija fit-30 ta' Marzu 2007, liema sentenza saret definittiva u ma tistax tigi mibdula. Kif diga nghad, din il-kundizzjoni imposta mill-Qorti kienet li ma jaghmilx reat iehor fi zmien 3 snin mid-data tas-sentenza.

L-Artikolu 23(1) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta. jippreskrivi illi:

"(1) Jekk persuna li fil-kaz taghha jkunu saru xi sanzjoni komunitarja jew ordni ghall-liberazzjoni kondizzjonata, sussegwentement tinhareg fir-rigward taghha dikjarazzjoni ta' htija minn jew quddiem xi qorti dwar reat li jkun sar matul il-perjodu ta' probation jew matul il-perjodu ta' liberazzjoni kondizzjonata, il-qorti –

(a) jekk tkun l-istess qorti li tkun ghamlet l-ordni ta' probation, l-ordni ta' servizz fil-komunità, l-ordni ta' probation u servizz jew l-ordni ghal liberazzjoni kondizzjonata, tista' tittratta lil dik il-persuna ghar-reat li dwaru tkun saret dik l-ordni b'kull mod li tista' tittratta lill-hati li kieku kien ghadu kemm gie dikjarat hati minn jew quddiem dik il-qorti ghal dak ir-reat;

.

(b) jekk tkun qorti differenti, ghandha tibghat lil dik il-persuna quddiem il-qorti li tkun ghamlet l-ordni ta' probation, l-ordni ta' servizz fil-komunità, l-ordni ta' probation u servizz jew l-ordni ghal liberazzjoni kondizzjonata u dik il-qorti ghandha kemm jista' jkun malajr, tara li dik il-persuna tingieb quddiemha, u meta tingieb prova ghas-sodisfazzjon taghha tad-dikjarazzjoni ta' htija dwar ir-reat ulterjuri, tista' tittratta lil dik il-persuna ghar-reat li dwaru tkun saret l-ordni b'kull mod li setghet tittratta lill-hati li kieku kien ghadu kemm gie dikjarat hati minnha jew quddiemha ta' dak ir-reat." (sottolinear ta' din il-Qorti)

Disposizzjoni sostanzjalment simili ghal dan l-Artikolu 23(1) tal-Kapitolu 446 kienet tezisti fl-Artikolu 10(1) tal-Kapitolu 152, liema Kapitolu huwa illum abrogat, u sostitwit bil-Kapitolu 446.[1] L-Artikolu 10(1) tal-Kapitolu 152 kien gie interpretat fis-sentenza **Il-Pulizija v. Andrew Buhagiar** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-16 ta' Gunju 1999, fejn gie ritenut illi: *"L-uzu tal-kelma sottolineata "tista" – "may" fit-test ingliz – ma jfissirx li dik il-Qorti ghandha xi ghazla fis-sens li tista' tittratta ma' dik*

[1] L-artikolu 10(1) tal-Kapitolu 152 kien jippreskrivi hekk: *"Jekk persuna li fil-kaz taghha jkun gie maghmul ordni ta' probation jew ordni ghal liberazzjoni taht kondizzjoni tigi 'l quddiem misjuba hatja minn jew quddiem xi qorti ta' reat maghmul matul il-perjodu ta' probation jew matul il-perjodu tal-liberazzjoni taht kondizzjoni, il-qorti –*
(a) jekk tkun l-istess qorti li kienet ghamlet l-ordni tal-probation jew l-ordni ta' liberazzjoni taht kondizzjoni tista' tittratta ma' dik il-persuna ghar-reat li ghalih l-ordni gie maghmul b'kull mod li bih kienet tkun tita' titratta maghha kieku kienet ghadha kif giet dikjarata hatja minn jew quddiem dik il-qorti ghal dak ir-reat;
(b) jekk tkun qorti differenti, ghandha tibghat lil dik il-persuna quddiem il-qorti li minnha l-ordni ta' probation jew l-ordni ghal liberazzjoni taht kondizzjoni kien maghmul u dik il-qorti ghandha, malli jkun prattikabbli iggieghel lil dik il-persuna li tidher jew tingieb quddiemha u fuq prova ghas-sodisfazzjoni tal-qorti tad-dikjarazzjoni ta' htija dwar ir-reat l-iehor tista' tittratta ma' dik il-persuna ghar-reat li ghalih l-ordni kien gie maghmul b'kull mod li bih kienet tista' tittratta maghha kieku kienet ghadha kif giet misjuba hatja ghal dak ir-reat minn jew quddiem dik il-qorti."

il-persuna u tista' ma titrattax maghha, kif donnu ried ifisser l-abbli difensur tal-appellat. Il-Kap. 152, infatti, anqas biss jikkontempla l-possibilita li dik il-Qorti taghzel li ma titrattax mal-persuna li tkun kisret l-ordni ta' probation jew ta' liberazzjoni taht kondizzjoni. Il-kelma "tista'" f'dan il-kuntest tfisser biss li dik il-qorti jkollha s-setgha li tittratta ma' dik il-persuna bl-istess mod daqs li kieku dik il-persuna tkun ghadha kif giet misjuba hatja quddiem dik il-qorti. Ghalhekk, kemm fil-paragrafu (b) tas-subartikolu (1) tal-Artikolu 10, kif ukoll fil-paragrafu (a) tal-istess subartikolu, il-kelma "tista" fl-espressjoni "tista' tittratta ma' dik il-persuna" tfisser li l-qorti li tkun ghandha tittratta ma' dik il-persuna."[2] (sottolinear dik il-Qorti).

Fl-opinjoni ta' din il-Qorti din l-interpretazzjoni li l-Qorti tal-Appell Kriminali tat lill-Artikolu 10(1) tal-Kapitolu 152 ghandha tapplika bl-istess mod fl-interpretazzjoni tal-Artikolu 23(1) tal-Kapitolu 446, li kif diga inghad huwa sostanzjalment simili. Fil-kaz odjern, l-ordni ta' liberta kundizzjonata giet imposta fuq l-imputat mill-Qorti tal-Magistrati (Malta), u konsegwentement din il-Qorti hija obbligata li tittratta mal-imputat kif jipprovdi l-Artikolu 23(1)(a) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bis-sentenza tat-30 ta' Marzu 2007, il-Qorti tal-Magistrati (Malta) diversament preseduta sabet lill-imputat hati, fuq ammissjoni tieghu stess ta' reat kontinwat ta' serq aggravat bil-mezz, valur, bil-persuna, bil-hin u b'ricettazzjoni.

Din il-Qorti hija obbligata li tinfliggi piena fuq l-imputat ghal dawn l-imputazzjonijiet, li taghhom kien instab hati fis-sentenza tat-30 ta' Marzu 2007 tal-Qorti tal-Magistrati (Malta).

Fil-fatti specje tal-kaz odjern, is-subincizi (2) u (3) tal-Artikolu 23 tal-Kapitolu 446[3] jipprojbixxu lil din il-Qorti milli

---

[2] Ara fl-istess sens is-sentenza **Il-Pulizija v. Raymond Callus** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-10 ta' Dicembru 2001.

[3] L-Artikolu 23(2) jippreskrivi illi: *"Bla hsara ghad-disposizzjoni tas-subartikolu (3), meta persuna tigi ttrattata ghar-reat li dwaru tkun tqeghdet taht probation b'ordni ta' servizz fil-komunità, jew b'ordni ta' probation u servizz jew tkun giet kondizzjonalment*

tpoggi lill-hati taht sanzjoni komunitarja jew taghmel ordni ghal liberazzjoni kondizzjonata, fil-waqt li l-Artikolu 28A(7)(c)[4] jipprojbixxi lil din il-Qorti milli timponi sentenza sospiza. Konsegwentement, fil-fatti specje tal-kaz odjern, din il-Qorti m'ghandiex xelta hlief li timponi piena karcerarja effettiva ghal dawn l-imputazzjonijiet.

Fil-fissazzjoni ta' din il-piena karcerarja, il-Qorti hadet in konsiderazzjoni li mis-sentenza esebita jidher li l-hati kkopera mal-pulizija, li ghamel tajjeb mas-socjeta derubata ghall-oggetti misruqa, rregistra ammissjoni bikrija f'dawk il-proceduri u li meta kkommetta r-reati, l-fedina penali tieghu kienet netta. Peress li l-hati ghamel tajjeb mas-socjeta derubata ghall-oggetti misruqa, il-piena ghandha titnaqqas b'zewg gradi ai termini tal-Artikolu 337 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi pero ai termini tal-Artikolu 278(3) tal-Kap 9, peress li s-serq hu kkwalifikat bil-mezz u bi tliet kwalifiki ohra, il-piena ghandha tizdied bi grad u ma tinghatax fil-*minimum* taghha. Illi in oltre peress li l-imputat instab hati ta' reat kontinwat, il-piena ghandha tizdied bi grad (Artikolu 18 tal-Kap 9). Ghalhekk fil-kaz odjern, il-beneficcju tat-tnaqqis mill-piena ta' zewg gradi ai termini tal-Artikolu 337 huwa newtralizzat b'zieda fil-piena ta' grad taht l-Artikolu 278(3) u b'zieda bi grad iehor taht l-Artikolu 18.

Illi in oltre l-Artikolu 20 tal-Kap 9 jippreskrivi *"Meta l-ligi tiddisponi espressament li piena m'ghandhiex tinghata fil-minimum, il-piena li ghandha tinghata ghandu dejjem ikun fiha ghall-inqas terz mid-differenza bejn il-minimum u l-maximum."*

---

liberata, jew il-qorti ma tkunx tista' tqieghed lill-hati taht sanzjoni komunitarja jew taghmel ordni kif provdut fl-artikolu 22(1)."

L-Artikolu 23(3) jippreskrivi illi: *"Is-subartikolu (2) m'ghandux japplika meta r-reat maghmul matul il-perjodu ta' probation jew matul il-perjodu ta' liberazzjoni kondizzjonata u li dwaru l-persuna sussegwentement tigi dikjarata hatja , jkun kontravvenzjoni jew ikun delitt ta' omicidju involuntarju, jew offiza involontarja fuq il-persuna, jew hsara involontarja fuq il-proprjetà."*

[4] L-Artikolu 28A(7)(c) jippreskrivi illi: *"Ordni bis-sahha tas-subartikolu (1) ma ghandux isir f'xi wiehed mill-kazijiet li gejjin - ... ...*
(c) meta r-reat ikun sar fil-perijodu ta' probation jew ta' liberazzjoni taht kondizzjoni skond l-Att dwar il-
Probation."

In oltre ghall-fini tal-piena, il-Qorti kkunsidrat li it-tieni imputazzjoni ta' ricettazzjoni hija alternattiva ghall-ewwel imputazzjoni tar-reat kontinwat ta' serq.

Konkluzjoni

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti wara li rat l-Artikolu 8(a), it-Taqsimiet 4 u 6, l-Artikoli 22(1)(a), 22 (2) (b) (ii) u 29 tal-Kapitolu 101, r-Regolament 9 tal-GN 292/1939, u l-Artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9, issib lill-imputat hati tal-ewwel zewg imputazzjonijiet migjuba kontra tieghu u tikkundannah ghal hlas ta' multa ta' seba' mija u hamsin Euro (€750).

In oltre, a tenur tal-Artikolu 23(1)(a) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, issib lill-imputat hati tat-tielet imputazzjoni, u cioe li kiser il-kundizzjoni tal-ordni tal-liberta kundizzjonata maghmul bis-sentenza ta' din il-Qorti diversament preseduta tat-30 ta' Marzu 2007, u qed titratta mieghu ghall-imputazzjonjiet li dwarhom hu kien tpogga taht tali ordni daqs li kieku ghadu kemm gie dikjarat hati minn jew quddiem din il-Qorti ghal dawk l-imputazzjonijiet, u fil-waqt li ghal kull buon fini tikkonferma l-htija fir-rigward tal-imsemmija imputazzjonijiet, tirrevoka l-ordni ghal-liberta kundizzjonata maghmul bis-sentenza msemmija. Wara li rat l-Artikoli 18, 261(b)(c)(d) u (f), 263, 267, 268, 270, 334, 337, 278, 20 u 31 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, tikkundanna lil Martin Cachia ghal perjodu ta' tnax-il xahar prigunerija effettiva.

Illi bl-applikazzjoni tal-Artikolu 14(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta il-multa msemmija hawn fuq tista' tithallas b'rati mensili u konsekuttivi ta' hamsin Euro (€50.00), bl-ewwel pagament ta' din il-multa ghandu jsir mhux akar tard minn xahar mid-data li fiha l-hati jiskonta l-piena karcerarcja li qed tigi b'din is-sentenza erogata, u ghall-dan il-fini r-Registratur ghandu jivverifika ma' l-awtoritajiet karcerarji din id-data. Pero jekk l-hati jonqos li jhallas pagament wiehed, il-bilanc jigi dovut minnufih u jigi konvertit fi prigunerija bir-rata ta' gurnata habs ghal kull hamsa u tletin Euro (€35.00) dovut.

Il-Qorti qieghda tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-talba tal-prosekuzzjoni ghall-hlas tal-ispejjez tal-esperti ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9, stante li fil-kaz odjern ma gie nominat l-ebda espert.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------